

Season opener webinar

Koll på läget innan flygning...

Henrik Svensson

Koll på läget innan flygning...

- *Mil flygövningar 2024*
- *Säkerhetskultur och personlig checklista mm*
- *Lathund – förnyelsekrav för piloten*
- *Sign. i loggbok*
- *Stegtränare – vad gäller*
- *Flygning med passagerare*
- *Segelflygplanet – daglig tillsyn, luftvärdighet*
- *Yttre faktorer – väder, luftrum, flygplats, landningsbar terräng*
- *Störningsrapportering*
- *På gång*

Under flera veckor i följd under vårkanten kommer flera övningar avlösa varandra, exempelvis Våreld → Spring Strike → SWENEX som alla ligger i södra och östra Sverige

LFV AROWeb - AIS MET och Färdplanering

HEM MET AIS BULLETINER FÄRDPLAN HJÄLP KONTAKTA OSS

NOTAM Sverige	NOTAM Norden	NOTAM Norra EUR	Narrow route IFR	IAIP
Sverige FIR	Norge FIR	Tallinn FIR	SA/SB-NU/EFVA	Svensk IAIP
Sverige FIR IFR	Finland FIR	Riga FIR	SA/SB-MS/EKCH	ADQ
Sverige FIR VFR	Köpenhamn FIR	Vilnius FIR	SA/SB-GG/GP	
Sverige FIR Ulfar		Warszawa FIR		

IAIP - AIP SUP

IAIP > AIP SUP

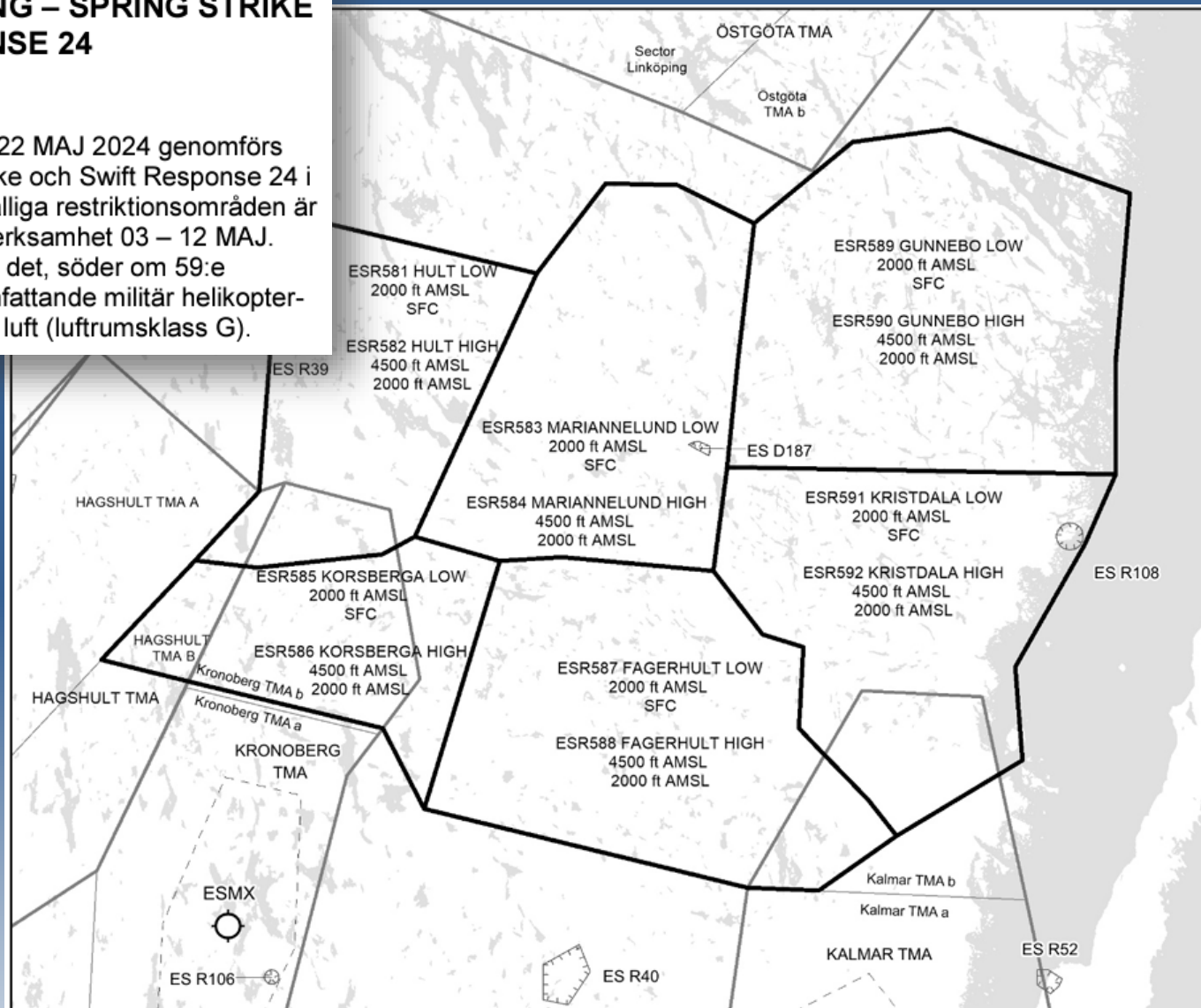
AIP SUP 57/24	Tillfälligt farligt område - ESD770 Falken	
AIP SUP 56/24	Hinderbelysning ur funktion med lång varaktighet	
AIP SUP 55/24	Tillfälliga hinder med lång varaktighet	
AIP SUP 54/24	Militär flygövning - SPRING STRIKE OCH SWIFT RESPONSE 24	
AIP SUP 53/24	Tillfälligt CTR/TMA vid HAGSHULT AD (ESMV)	
AIP SUP 52/24	Tillfälligt restriktionsområde - ESD854 LIME Å	

SEGEFLYGET

MILITÄR FLYGÖVNING – SPRING STRIKE OCH SWIFT RESPONSE 24

1. Beskrivning

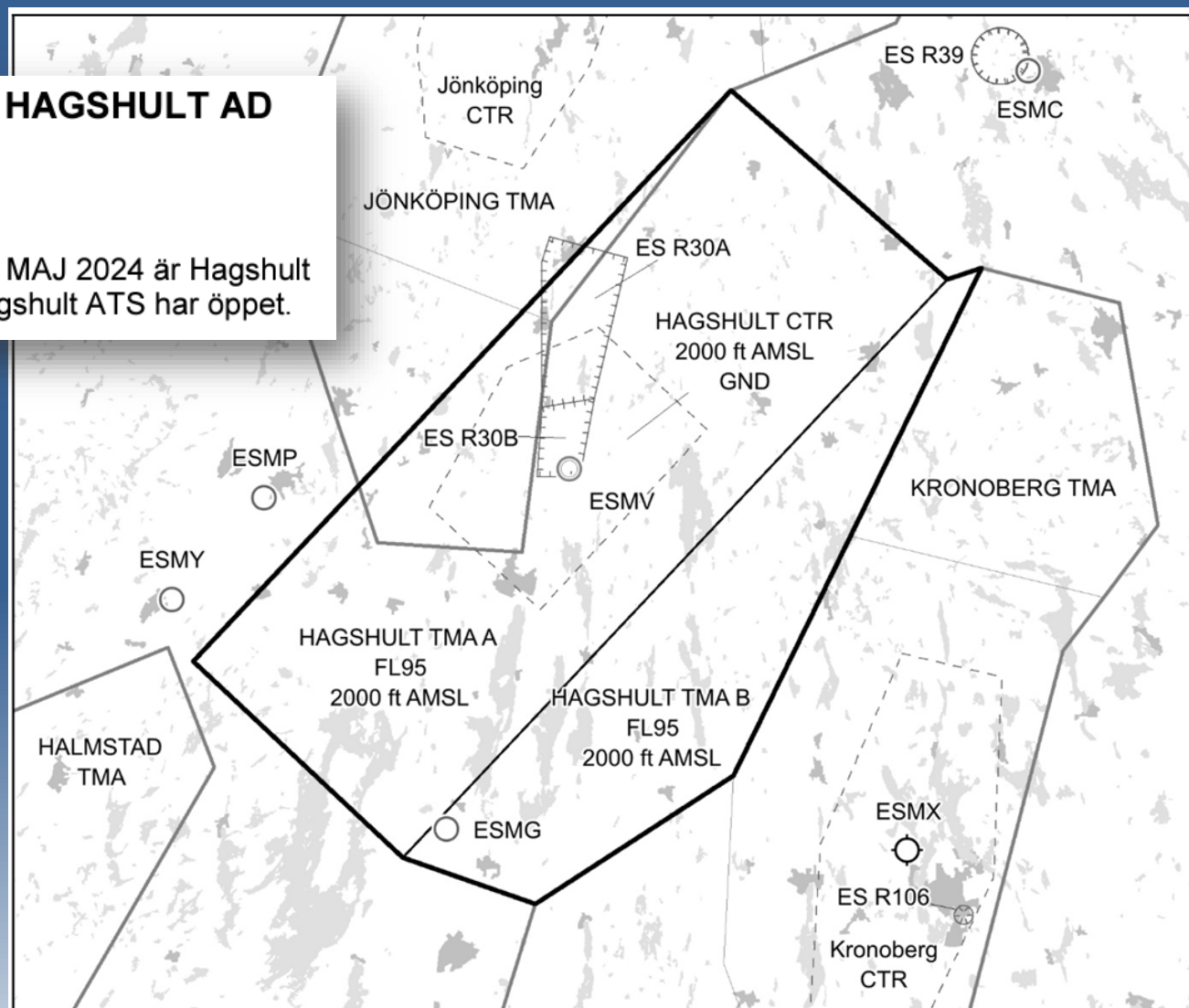
Under perioden 26 APR – 22 MAJ 2024 genomförs militärövningen Spring Strike och Swift Response 24 i sydöstra Sverige. Tolv tillfälliga restriktionsområden är upprättade för militär flygverksamhet 03 – 12 MAJ. 26 APR – 22 MAJ kommer det, söder om 59:e breddgraden, att finnas omfattande militär helikopter- verksamhet i okontrollerad luft (luftrumsklass G).

Tillfälligt CTR/TMA vid HAGSHULT AD (ESMV)

1. Beskrivning

Under perioden 26 APR – 22 MAJ 2024 är Hagshult CTR/TMA upprättade när Hagshult ATS har öppet.

Försvarsmakten avslutar med en skarp uppmaning om att läsa NOTAM. Omvärldsläget gör att hastigt uppkomna övningar eller andra insatser inte kan publiceras som AIP SUP. Dessa publiceras då som NOTAM och det är av vikt att de civila luftrumsanvändarna läser dessa innan flygning

AROWeb – AIS MET och Färdplanering

Sverige FIR VFR

Aktiva närmaste 24 timmarna (Uppdaterat 2024-03-26 22:33 UTC)

NOTAM Sverige	NOTAM Norden	NOTAM Norra EUR	Narrow r
Sverige FIR	Norge FIR	Tallinn FIR	SA/SB-N
Sverige FIR IFR	Finland FIR	Riga FIR	SA/SB-M
Sverige FIR VFR	Köpenhamn FIR	Vilnius FIR	SA/SB-G
Sverige FIR Hkp		Warszawa FIR	
Oppethållning		Bremen FIR	

FLIGHT PLANNING CENTRE
AERONAUTICAL INFORMATION SERVICE

PIB: AREA
SERVICE TYPE: FULL
PAGE: 1(19)

VALIDITY (UTC): 26 MAR 2024 22:30 - 27 MAR 2024 22:30

IDENTIFIER: WWESAAVFR

ISSUED: 26 MAR 2024 22:30 UTC

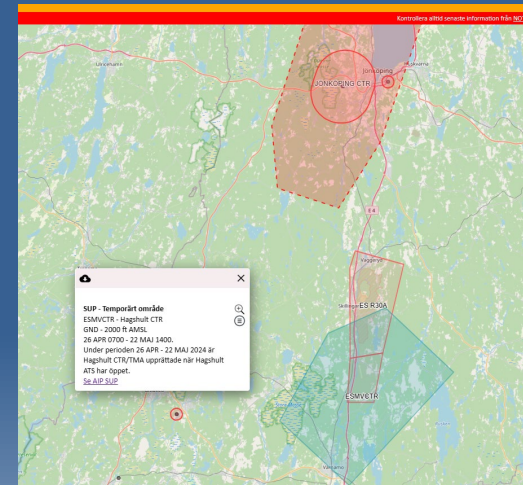
FLIGHT RULES: VFR

HEIGHT LIMITS (LOWER/UPPER):000/999

CONTENTS: AERODROMES, EN-ROUTE, WARNINGS, INCLUDING MISCELLANEOUS INFORMATION

MESSAGE TYPE: NOTAM INT, SNOWTAM

AERODROMES: ESCF ESCM ESDF ESFA ESMR ESFS ESGA ESGC ESGD ESSE ESGF
ESGG ESGH ESGI ESGJ ESGK ESLG ESGM ESGN ESGO ESGP ESGR ESGS ESGT
ESGU ESGV ESGY ESGZ ESKC ESKD ESKG ESKH ESKK ESKM ESKN ESKO ESKS ESKT
ESLU ESQV ESQT ESST ESXG ESXM ESXN ESXT ESZY ESZZ

NOTAM info

Up-to date NOTAMS posted on a map, or delivered via RSS feeds and Email

[HOME](#) |
 [PREFERENCES](#) |
 [SET UP MAPS & FEEDS](#) |
 [ROUTE NOTAMS](#) |
 [AREA NOTAMS](#) |
 [MY LOCAL MAP](#) |
 [FLIGHT PLANNING MAP](#) |
 [LATEST BRIEFING](#) |
 [CONTACT](#) |
 [HELP](#)

Flight Planning Map - Sweden

The map displays Sweden with various geographical features like mountains and lakes. Blue lines represent flight routes. Red dots indicate NOTAM locations. A scale bar at the bottom left shows 30 NM.

B001924: ✈️**Info:** Fuel availability completely withdrawn
Q) EISAQFUAUWIBOIAA009995914N150E055

FUEL 18ML COMPLETELY WITHDRAWN

FROM: 03 Jan 2024 00 00 GMT (09 00 CET) to: Permanent

B019324: ✈️**Info:** Aerodrome Available, prior permission required
Q) EISAQGFAPHVBICDAAB09995914N150E055

AERODROME LIMITED DUE SUSPENSION OF RADAR ATTY CAPACITY REDUCES:
PRM EXTENDED TO INCLUDE ALL NON COMMERCIAL TRAFFIC - ADVISANCE TO PPM
IS VERY IMPORTANT. REQUEST SHALL BE MADE TO PRMAJ ORENGRASPORST-S

FROM: 15 Jan 2024 11 00 GMT (12 00 CET) to: 31 Mar 2024 22 59 GMT (01 Apr 00 59 CET)
EST

B005024: ✈️**Info:** Instrument approach procedure not available
Q) EISAQGFALANBICDAAB09995914N150E055

INSTRUMENT APPROACH PROCEDURE ILS 5 Rwy 02/19 NOT AVAILABLE DUE
RADAR SUSPENSION

FROM: 08 Feb 2024 14 50 GMT (15 58 CET) to: 31 Mar 2024 22 59 GMT (01 Apr 00 59 CET)
EST

LFV AROWeb – AIS MET och Färdplanering

HEM MET AIS BULLETINER FÄRDPLAN HJÄLP KONTAKT

NOTAM Sverige

Sverige FIR

Sverige FIR IFR

Sverige FIR VFR

Sverige FIR Hkp

Öppethållning

NOTAM Norden

Norge FIR

Finland FIR

Köpenhamn FIR

NOTAM Norra EUR

Tallinn FIR

Riga FIR

Vilnius FIR

Warszawa FIR

Bremen FIR

ASM

Planerad verksamhet

i segregerad luft

LFV AROWeb – AIS MET och Färdplanering

HEM MET AIS BULLETINER FÄRDPLAN HJÄLP KONTAKTA OS

Planerad verksamhet i segregerad luft

Skjutvarningar

Daily Use Plan 2024-03-27 version 1

Abbreviations:

MIL ACFT – military aviation conducted inside segregated airspace

CIV ACFT - civilian aviation conducted inside segregated airspace

TT – Target Towing conducted inside segregated airspace

DAILY USE PLAN 2024-03-27

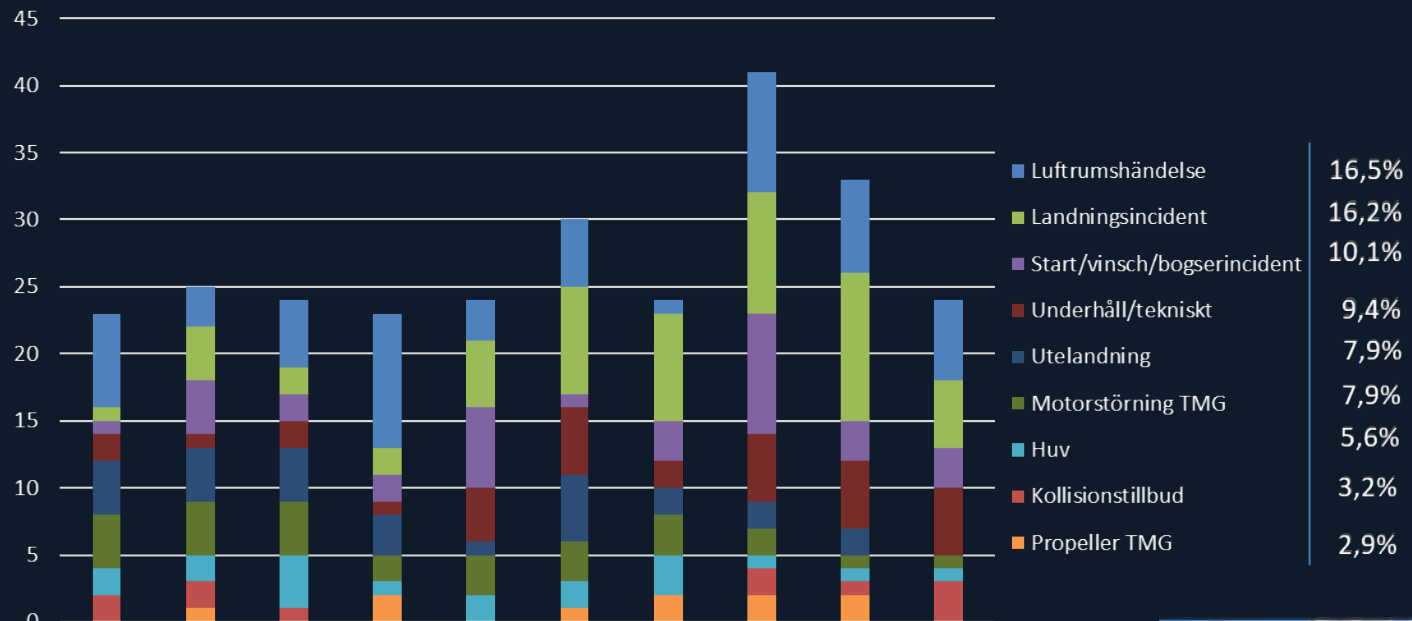
Area	Altitude feet or FL	Start (UTC)	End (UTC)	Activity type	Inform
1. R/D					
ES D180	Kaunisvaara / 4500ft	05:00	21:00		
ES D181	Mertainen-Kiruna / 4000ft	06:00	21:00		
ES D187	Hultsfred / 1500ft	03:00	20:00	CIV ACFT	
ES D191	Tveta / 1100ft	05:00	17:30		
ES R112	Vällinge / 2000ft	08:00	18:00		
ES R16	Kungsängen / 15400ft	18:00	21:00		
ES R16	Kungsängen / 1600ft	09:00	21:00		
ES R16	Kungsängen / 15400ft	10:00	15:00		
ES R18A	Bofors, Villingsberg / 33000ft	06:00	18:00		
ES R22A	Vättern / 4000ft	07:00	15:30	MIL ACFT	
ES R22B	Vättern / 4000ft	07:00	15:30	MIL ACFT	
ES R22C	Vättern / 8100ft	08:00	15:30		
ES R23	Prästtomta / 6100ft	08:00	21:00	MIL ACFT	
ES R39	Eksjö / 4500ft	07:00	16:30		

SEGEFLYGET

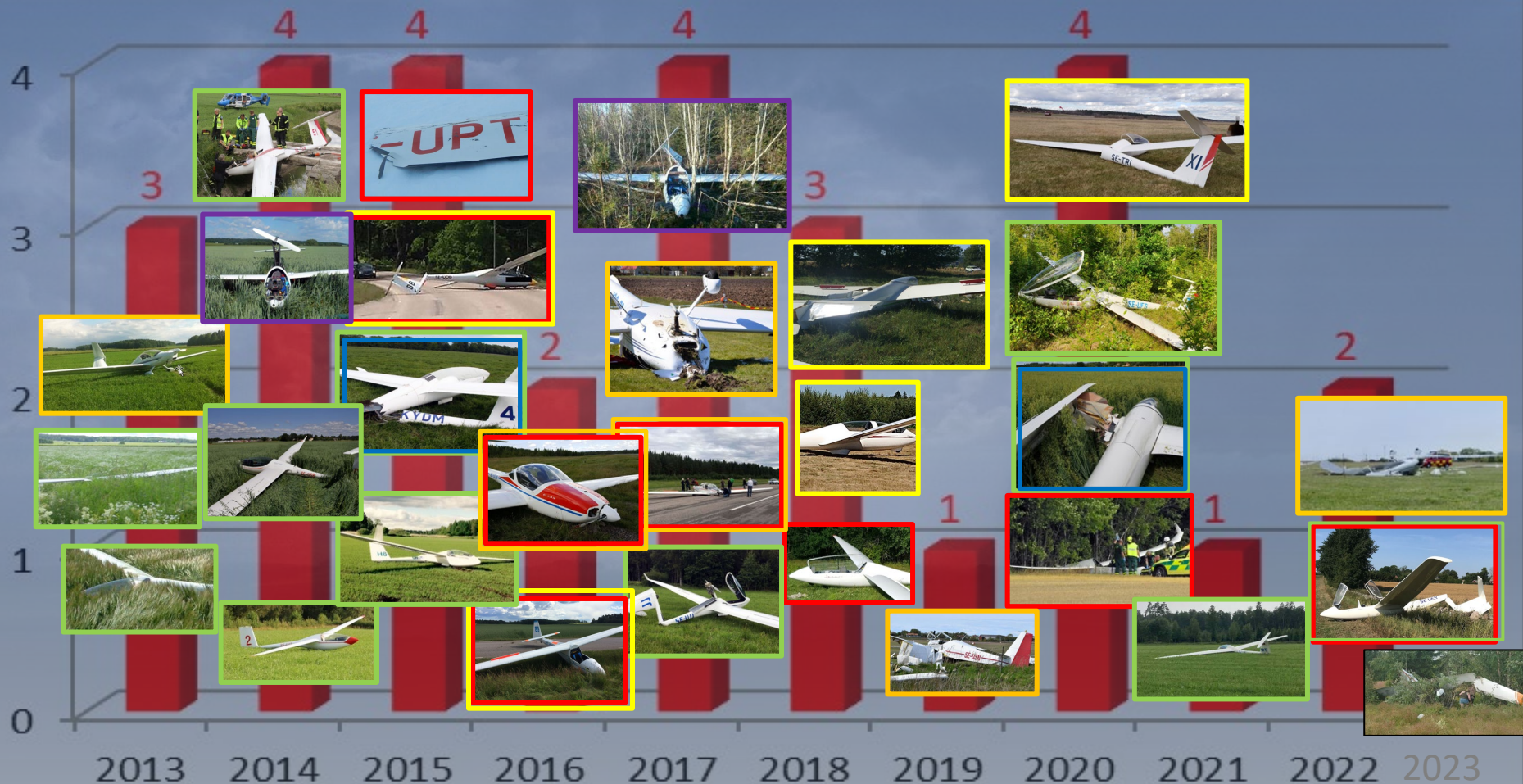
Flygsäkerhetsmedvetenhet...

Top "händelser" senaste åren

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Luftrumshändelse	7	3	5	10	3	5	1	9	7	6
Landningsincident	1	4	2	2	5	8	8	9	11	5
Start/vinsch/bogserincident	1	4	2	2	6	1	3	9	3	3
Underhåll/tekniskt	2	1	2	1	4	5	2	5	5	5
Utelandning	4	4	4	3	1	5	2	2	2	0
Motorstörning TMG	4	4	4	2	3	3	3	2	1	1
Huv	2	2	4	1	2	2	3	1	1	1
Kollisionstillbud	2	2	1	0	0	0	0	2	1	3
Propeller TMG	0	1	0	2	0	1	2	2	2	0

Utelandningar: 12 haverier

TMG: 6 haverier

SLG: 2 haverier i start

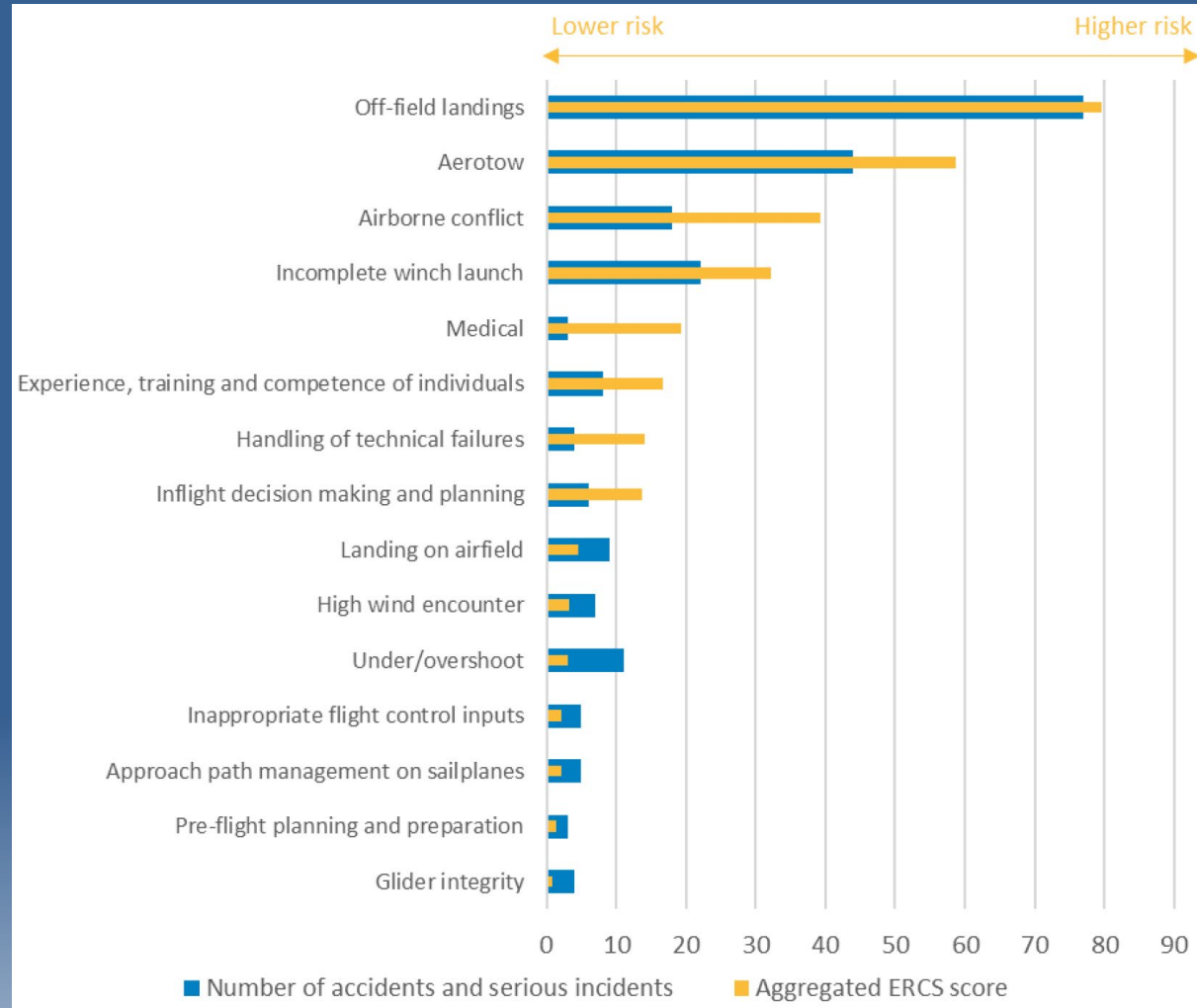
Segel minuslandning: 5 haverier

Segel motor ej start i luften: 2 haverier

Skolning/provlektion: 8 haverier

Safety issues

→ Safety issues by aggregated ERCS score and numbers of accidents and serious incidents involving sailplanes

Safety risks in Sailplane operations

- EASA's perspective

God säkerhetskultur

Vad skrivs?

Regler

Vad förstås?

Attityder

- Rapporterande kultur
- Rättvis kultur
- Lärande kultur
- Säkerhetsengagemang
- Kommunikation
- Resurser och kompetens
- Systematiskt säkerhetsarbete

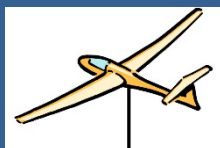
7 områden är viktiga för att skapa/bibehålla en god säkerhetskultur!

Beteende

Vad görs?

Regelstruktur

Handböcker

Författningar

Lagar och förordningar

EU-förordningar

	Segelflyghandboken	Artikel	00
	Förord	Datum	210430
		Sid nr	1

Förord till Segelflyghandboken

1 Bakgrund

Segelflyghandboken är framtagen för att ge en bra möjlighet att följa de regler och anvisningar som finns för segelflygverksamhet i Sverige. Det finns flera artiklar som tydliggör hur verksamheten ska bedrivas på ett flygsäkert sätt och i enlighet med miljöbestämmelser.

3 Efterlevnad

Alla medlemmar, i föreningar och privatägare som är anslutna till Svenska Segelflygförbundet, som deltar i segelflygverksamhet ska följa Segelflyghandbokens artiklar för att flygverksamheten ska kunna bedrivas under betryggande omständigheter.

	Handbok för SEL	HSL	1
	Instruktion för SEL – FI(S)	Datum	230430
		Sid nr	1 av 10

Instruktion för segelflyglärare FI(S)

Allmänt

Segelflygläraren, FI(S) lyder närmast under C-SEL (biträdande lokal skolchef i SSF DTO) och är ansvarig för att segelflygutbildningen bedrivs under betryggande omständigheter och i full överensstämmelse med SFCL och Segelflygets instruktioner.

Segelflyglärare, FI(S) får utbilda till SPL certifikat, inkluderande sträckflygutbildning. Genomföra typinflygning, provflygningar och utföra kontrollinflygning av segelflygläran.

Segelflyget rekommenderar att segelflyglärare som skall tjänstgöra vid inflygning på en ny flygplanstyp ska ha flugit 5 flygningar de senaste 90 dagarna, varav minst 2 på aktuell typ.

För att få utbilda på motorseglare för motorseglarbehörighet skall segelflyglärare, FI(S) vara väl influgen på motorseglare och ha en flygtid av minst 30 timmar på motorseglare. Samt genomgått en TMG-segelflyglärarkurs.

För användning av motorseglare i segelflyg.

SEGELFLYGHANDBOKENS INDELNING

- 1 ALLMÄNT
- 2 SEGELFLYGETS ORGANISATION
- 3 FÖRSÄKERINGAR
- 4 FLYGVERKSAMHET
- 5 UNDERHÅLL OCH MATERIEL
- 6 CENTRAL KURSER - UTBILDNINGSPLANER
- 7 FLYGSPÅR
- 8 FLYGSÄKERHET
- 9 ÖVRIGT
- 10 LITT. BLANK. INFORMATION

Grundförordningen

Aircrew

Sailplanes – Air operations

SERA

Del-FCL

Del-SFCL (2020/358)

Del-SAO

SEGELFLYGET

Identifiera risker och genomföra riskreducerande åtgärder

Segelflyget använder riskmatris för att kunna klassa en risk!

Krav att använda i flygskolan, men även bra för övrig flygverksamhet

	Segelflyghandboken		Artikel	805
	Flygsäkerhet		Datum	200430
			Sid nr	1 av 3

Riskmatris och TEM

Identifiera risker och genomföra riskreducerande åtgärder

Segelflyget använder riskmatris för att kunna klassa en noterad risk. Identifieras en risk som röd ska riskreducerande åtgärder vidtagas. Målet med att använda riskmatrisen är att proaktivt jobba med risker. Dels genom att identifiera möjliga risker och genomföra riskreducerande åtgärder. Matrisen kan även beakta egna avvikelser under skolverksamheten och därmed klassa risk och ev. riskreducering

	Sannolikhet				
	Osannolik = 1	Avlägsen = 2	Möjlig = 3	Trolig = 4	Mycket trolig = 5
Katastrofal = 5	5	10	15	20	25

Beräkna risk

Risk = sannolikhet x konsekvens → riskindex

Färgerna grön, gul och röd används för att beskriva vilken risknivå som föreligger - siffran i matrisen som är risken

Uppskatta sannolikhet och konsekvens om risken skulle inträffa!

		Sannolikhet				
Konsekvens		Osannolik = 1	Avlägsen = 2	Möjlig = 3	Trolig = 4	Mycket trolig = 5
	Katastrofal = 5	5	10	15	20	25
	Mycket allvarlig = 4	4	8	12	16	20
	Allvarlig = 3	3	6	9	12	15
	Marginell = 2	2	4	6	8	10
	Obetydlig = 1	1	2	3	4	5

Exempel på riskmatris Ålleberg

Titel	Beskrivning	Grundorsak	Risk	Åtgärder	Reviderad risk	Mätning av åtgärd	Senast kontrollerad	Nästa kontroll
<i>Namn på risken</i>	<i>Beskriv risken</i>	<i>Beskriv grundorsaken till risken</i>	<i>Bedöm risken med färg</i>	<i>Beskriv de riskreducerande åtgärderna</i>	<i>Skatta risken efter åtgärd med färg</i>	<i>Beskriv hur effekten av åtgärderna mäts</i>	<i>När genomfördes senaste mätningen?</i>	<i>När ska nästa mätning genomföras?</i>
Landning i sidvind på Ålleberg	Sidvind, dvs. västlig eller östlig vind	Extra sjunk på läsida och hangvind på vindsida		Anpassa landningsvarv, alltid medvindslinje lovart om fältet. Lägg basen närmare banan och ej utanför berget. Kortare final.		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Landning under kraftig vind	Landning under kraftig vind	Skapar turbulens och rotoror innan berget och på kort final bana 21		Anpassa landningsvarv med extra fart, flyg ej utanför bergskanten, turbulens över vägen innan tröskel 21		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Bogsering i kraftig vind	Turbulent efter passage av bergskant	Kraftig turbulens		Extra fart under passage av bergskant		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Bogsering i under varma förhållanden	Bogsering under dag med hög yttertemperatur	Sämlre starprestanda, vid svag vind eller sidvind, ej start 21		Kontrollera prestanda säkerhet, vid svag vind eller sidvind starta bana 03 för nedförsbacke		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Avdrag vid start	Svårt att få tillräcklig fart vid start	Olika faktorer, temperatur, gräslängd, tungt segelflygplan, problem med bogserfpl		Tillämpa avdragspunkt. Det finns skyltar med 200 meter kvar av banan uppsatta på Ålleberg.		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Minuslandning kort innan banan	Risk att träffa hinder innan banan	Bana 21 har minus banan en slänt och bana 03 har innan banbörjan en kulle		Alltid landa vid landningsmärke på banan, efter tröskelmarkering, gula varningsskyltar med pilar uppsatta minus varje bana		Notera avvikelser i erfarenhetsliggare.	2023-01-15	2024-01-31
Skärm-och	Risk att kollidera med	Risk vid start bana 03 och		Följa lokala regler, informera skärmflygare		Notera avvikelser i	2023-01-15	2024-01-31

Riskbedömning av yttre hot och fel - TEM

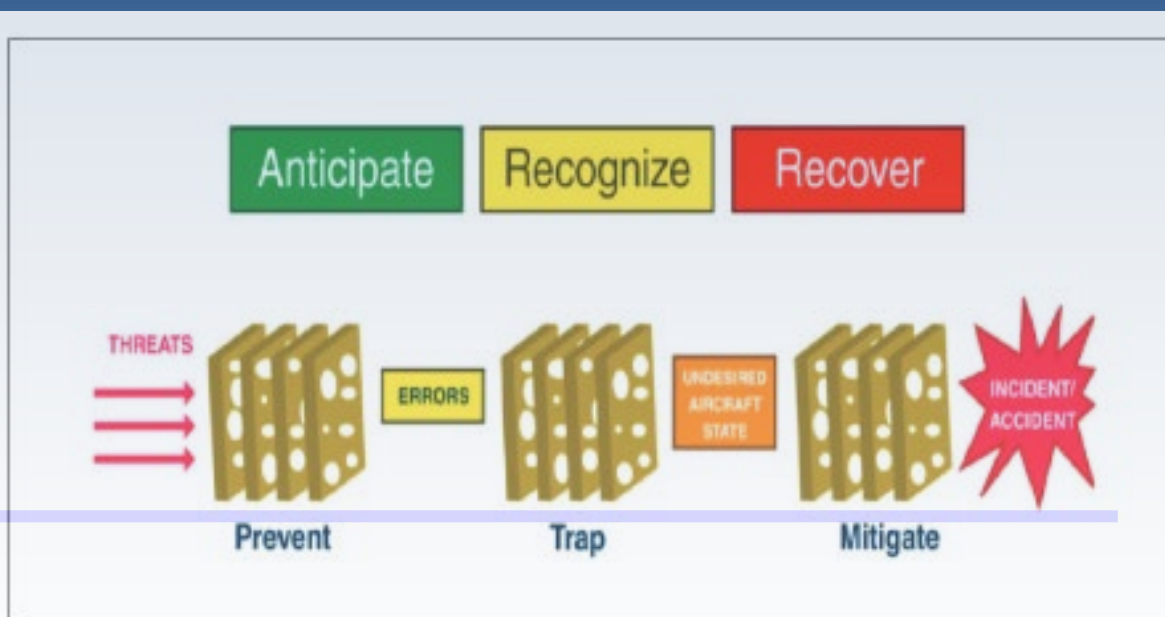
Detta är en modell som används i säkerhetsarbete inom EASA världen!

...riskbedömning inför en aktivitet, tex. inför en flygning som är mer riskfylld...

Tex. inför start, mental förberedelse på linbrott eller motorstopp. Piloten kan då göra en riskbedömning enligt (TEM) där alla faktor beaktas, dels om det finns yttre hot eller risker och dels felhandgrepp mm hos pilot osv.

Definition:

TEM: Threat and Error Management – riskbedömning av yttre hot och fel som kan göras av en pilot. Tre grundläggande komponenter utgör beståndsdelarna i TEM-modellen: **hot, fel, och oönskade flygplanstillstånd** (eng. **threats, errors och undesired aircraft states**)

Applying the Swiss Cheese model to TEM.

TEM

Hot är händelser eller fel som:

- sker utan påverkan från piloten
- ökar den operationella komplexiteten av en flygning
- kräver pilotens uppmärksamhet och hantering för upprätthållande av säkerhetsmarginaler

Dålig väder, långt gräs på bana,
skärmflygare på hanget...

Fel är agerande eller avsaknad av agerande av en pilot som:

- leder till avvikelser från pilotens avsikter eller förväntningar
- minskar säkerhetsmarginalerna
- ökar riskerna i den operativa verksamheten

Felaktig manövrering, fel radiofrekvens, fel
prestandaberäkning...

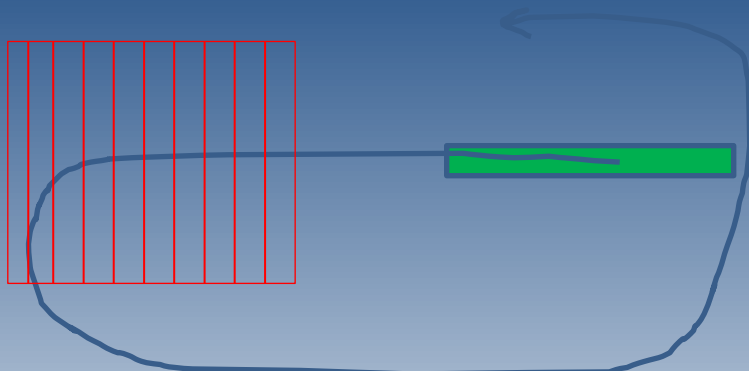
Hot kommer till dig, fel kommer från dig!

Ett önskat flygplanstillstånd en situation där position, hastighet, attityd, tillstånd eller konfiguration av ett flygplan som:

- är resultat av fel i pilotens agerande eller avsaknad av agerande
- klart minskar säkerhetsmarginalerna i situationen

Exempel på riskidentifiering och åtgärder – självstart, TMG

- Fastställ avdragspunkt, lätta med rätt fart, utflygningsvägar avseende flygplats/omgivning
- Prioritera:
  1. minimering av tid utan bra prestanda/säkerhetsmässiga alternativ
  2. koordination med annan trafik
  3. buller

SE GELFLYGET

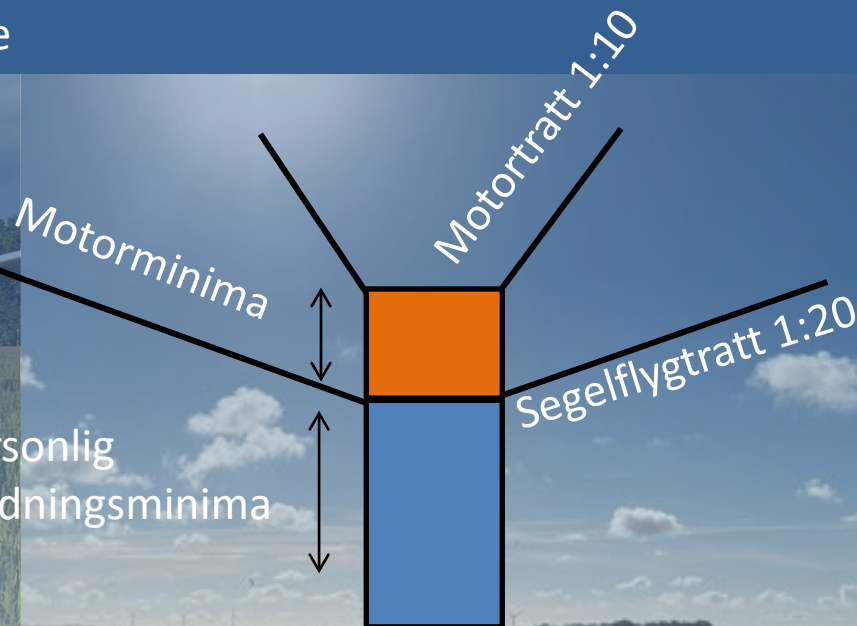
Exempel på riskidentifiering och åtgärder – Utfällning av motor i luften för start

➤ Återstartsprocedur i luften inkl. avbrutet startförsök

- Starta över ett bra fält
- Beslutshöjd
- Höjdförlust
- Landningsminima – använda motor eller inte

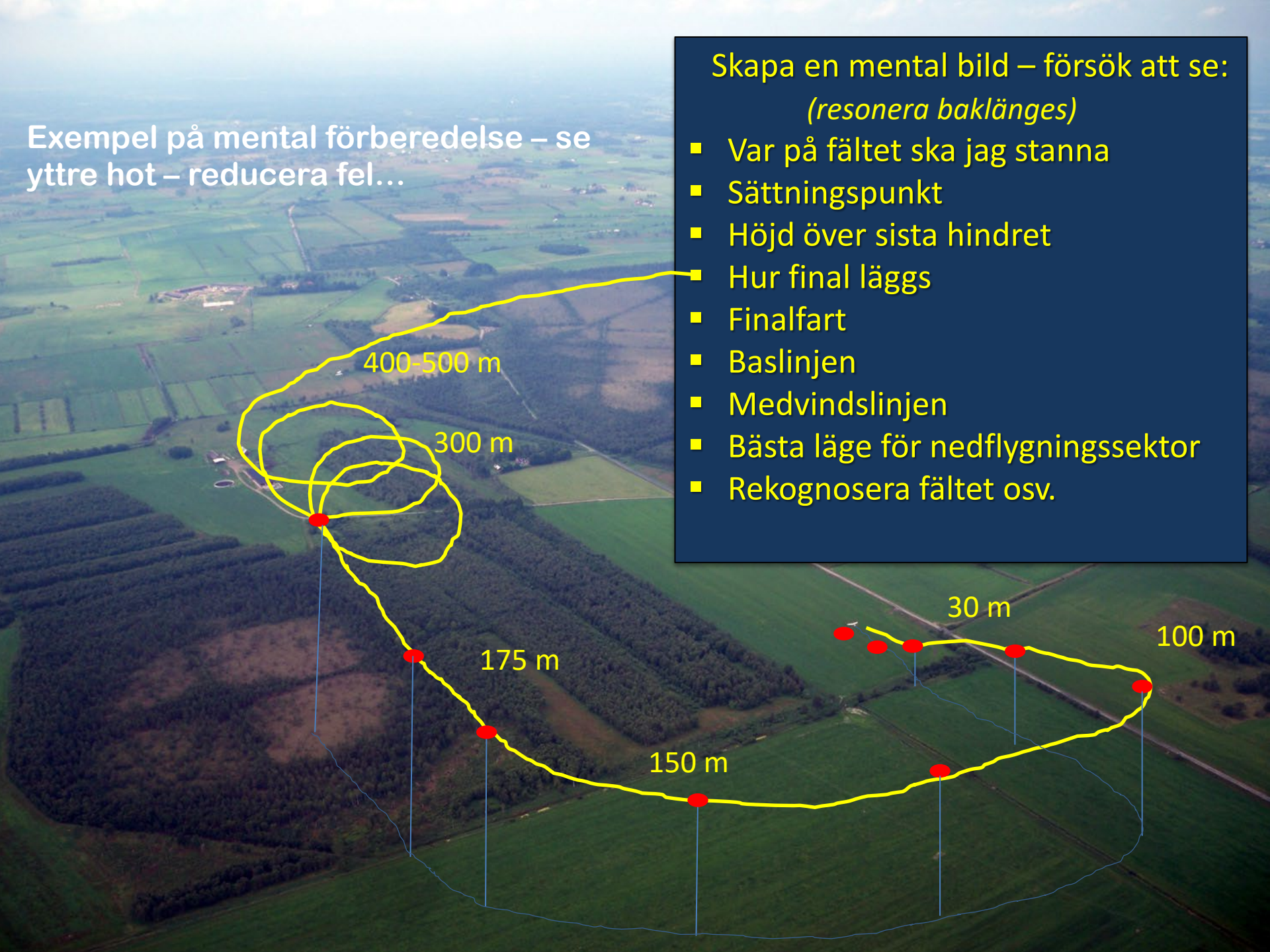
Om motorn inte startar...
...ge upp motorstart och landa....

Exempel på mental förberedelse – se
yttre hot – reducera fel...

Skapa en mental bild – försök att se:
(*resonera baklänges*)

- Var på fältet ska jag stanna
- Sättningspunkt
- Höjd över sista hindret
- Hur final läggs
- Finalfart
- Baslinjen
- Medvindslinjen
- Bästa läge för nedflygningssektor
- Rekognosera fältet osv.

Ur Segelflygförbundets elevhandbok Du flyger, övning 56, Utelandning, ges följande råd vid utelandningar:

På tal om utelandningar

- Välj under hela flygningen lämpliga landningsfält. Avbryt i tid, bestäm dig för det största möjliga fältet och landa mitt på. Undvik dock att landa vinkelrätt in mot en väg eller i växande gröda. Se upp med fält i närheten av sjöar, de sluttar ofta ner mot vattnet.
- Studera fältet noga. Hur är ytan? Finns där diken, hinder? Se upp för elledningar och stängsel, de är svåra att upptäcka från luften. Titta på angränsande fält efter ledningsstolpar.

- Kom ihåg att ett val av ett nytt fält på låg höjd ofta slutar med en felbedömning.
- Lägg upp en bedömningslandning precis som på hemmafältet (eventuellt i högervarv).
- Gör inga 360 grader svängar på läsidan av den tilltänkta sättningspunkten, och absolut inte på baslinjen eller final.

Det viktigaste med upplägget är...

- Tid för rekognosering
- Ett riktigt landningsvarv
- Tillräckligt lång final
- Rätt fart

Under flygning – kom ihåg!

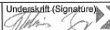
- veta var du kan landa
  - avbryta i tid!
-
- fastslå vindriktningen
  - välj största fältet
  - kontrollera inflygningen. trädridåer, ledningar etc.

Segelflygplanet – daglig tillsyn, luftvärdighet

LVB vs ARC

TRANSPORT
STYRELSEN
Swedish Transport Agency

LUFTVÄRDIGHETSBEVIS
Certificate of Airworthiness

1. Nat. och Reg. beteckn. (Nat and Reg Marks) SE-UPS	2. Tillverkare och typbeteckning (Manufacturer and Designation) Alexander Schleicher Segelflugzeugbau, Germany ASK 21	3. Tillverkningsnr (Serial No.) 21738
4. Kategori (Category) Sailplane, Utility and Aerobatic Category		
5. Detta luftvärdighetsbevis har utfärdats i enlighet med konventionen angående internationell civil luftfart av den 7 dec 1944 och förordning (nr 216/2008 artikel 5.2 c, när det gäller ovanstående luftfartyg som anses vara luftvärdigt när det underhålls och flygs i enlighet med ovanstående och med relevanta driftbegränsningar. (This Certificate of Airworthiness is issued pursuant to the Convention on International Civil Aviation dated 7 December 1944 and Regulation (EC) No 216/2008, Article 5(2)(c) in respect of the abovementioned aircraft which is considered to be airworthy when maintained and open accordance with the foregoing and the pertinent operating limitations.) Begränsningar/Anmärkningar (Limitations/Remark):		
Datum för utfärdande (Date of issue) 2010-12-31		Underskrift (Signature) Henrik Lög Airworthiness Inspector
6. Detta luftvärdighetsbevis är giltigt om det inte återkallas av den behöriga myndigheten Registreringsmedlemsstaten. Ett giltigt granskningsbevis avseende luftvärdighet skall bifogas detta bevis. (This Certificate of Airworthiness is valid unless revoked by the competent authority of the Member State of registry. A current Airworthiness Review Certificate shall be attached to this Certificate.)		
Detta luftvärdighetsbevis skall medföras ombord under alla flygningar (This permit shall be carried on board during all flights)		

SEGEFLYGET
SSF CAO

SVERIGE
(SWEDEN)

En medlemsstat i Europeiska unionen
(A Member of the European Union)

GRANSKNINGSBEVIS AVSEENDE LUFTVÄRDIGHET (för luftfartyg som uppfyller kraven i bilaga Vb (Del-ML))
(AIRWORTHINESS REVIEW CERTIFICATE (for aircraft complying with Annex Vb (Part-ML))

Granskningsreferens: **SE-UGT2022**

i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139:
(Pursuant to Regulation (EU) 2018/1139 of the European Parliament and of the Council)

Organisationens
Namn och adress:
Name and address of
organisation approved:
Godkännandereferens: **SE.CAO.014**
Approval reference:

SSF CAO Segelflyget
Svenska Segelflygförbundet, Box 750, 521 22 Falköping

Intygar härmed att den har utfört en luftvärdighetsgranskning i enlighet med förordning (EU) nr 1321/2014 av följande luftfartyg:
(Hereby certifies that it has performed an airworthiness review in accordance with Regulation (EU) No 1321/2014 on the following aircraft:

Luftfartygets tillverkare: **Burkhart Grob Flugzeugbau GmbH**
(Aircraft manufacturer)

Tillverkarens beteckning: **Twin Astir Trainer**
(Manufacturer's designation)

Luftfartygets registreringsbeteckning: **SE-UGHT**
(Aircraft registration)

Luftfartygets serienummer: **3189-T-20**
(Aircraft serial number)

Datum för utfärdande: **2022-03-18**
(Date of issue)

Giltigt t.o.m.: **2023-04-15**
(Date of expiry)

Skrov: antal flygtimmar (FH) vid datum för utfärdande: **5158 h**
(Airframe Flight Hours (FH) at date of issue)

Namnteckning: **Karl-Olof Johansson**
(Signed)

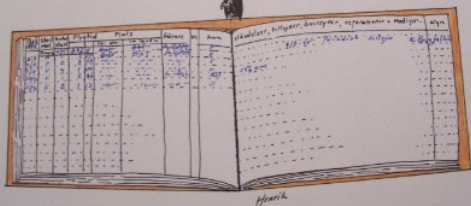
Auktorisationsnummer: **RS 24**
(Authorisation No.)

"Orange flygplanspärm"

- 1 Flyghandbok
- 2 LfV-handlingar
- 3 Modifierings- och rep.journal
- 4 Utrustning
- 5 Radioutrustning
- 6 Periodiska tillsyner
- 7 Årstillsyner
- 8 UR-B
- 9 Besiktningar
- 10 Kontrollflygningar
- 11 Leveranshandlingar
- 12 Övrigt

Henrik

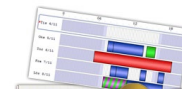
JOURNAL FÖR SEGEFLYPLAN

myWebLog

HEM

Bokningssystem

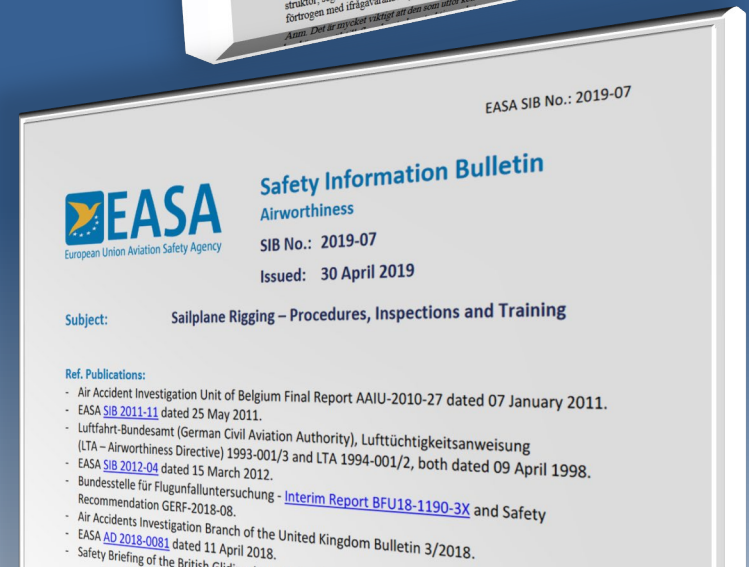
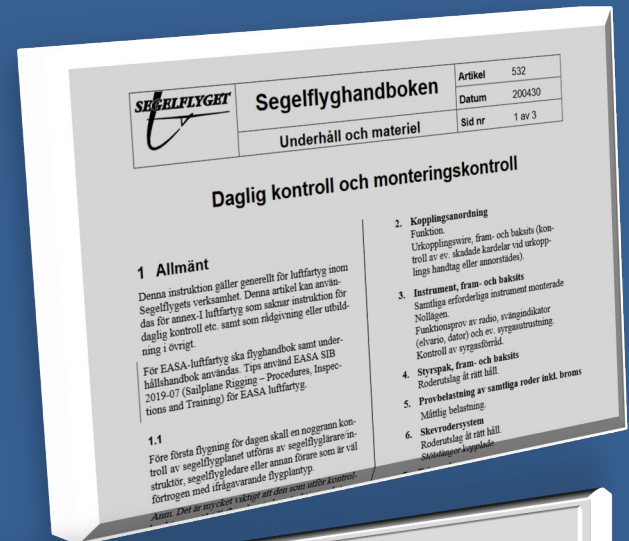
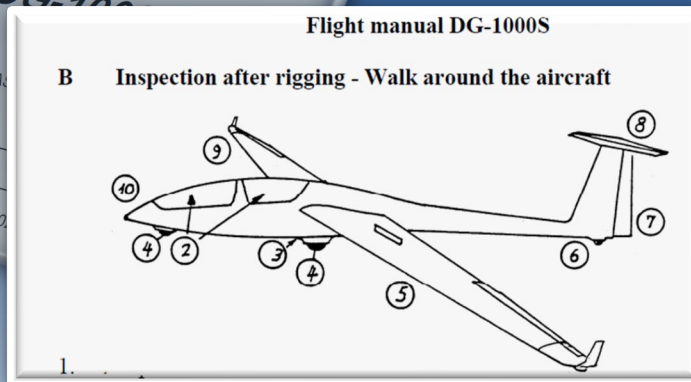

SEGEFLYGET

✓ **Flyghandboken för segelflygplanet**

✓ **Daglig kontroll och monteringskontroll SHB 532**

✓ **EASA SIB**

EASA SIB - Sailplane Rigging - Procedures, Inspections and Training

Glider Special

Sunny Swift

“Conscientious rigging”

IT'S A NICE WEEKEND AND THE SKY IS FULL OF CUMULUS CLOUDS.

HI JULIA! WILL YOU TAKE ME FOR A GLIDER FLIGHT?

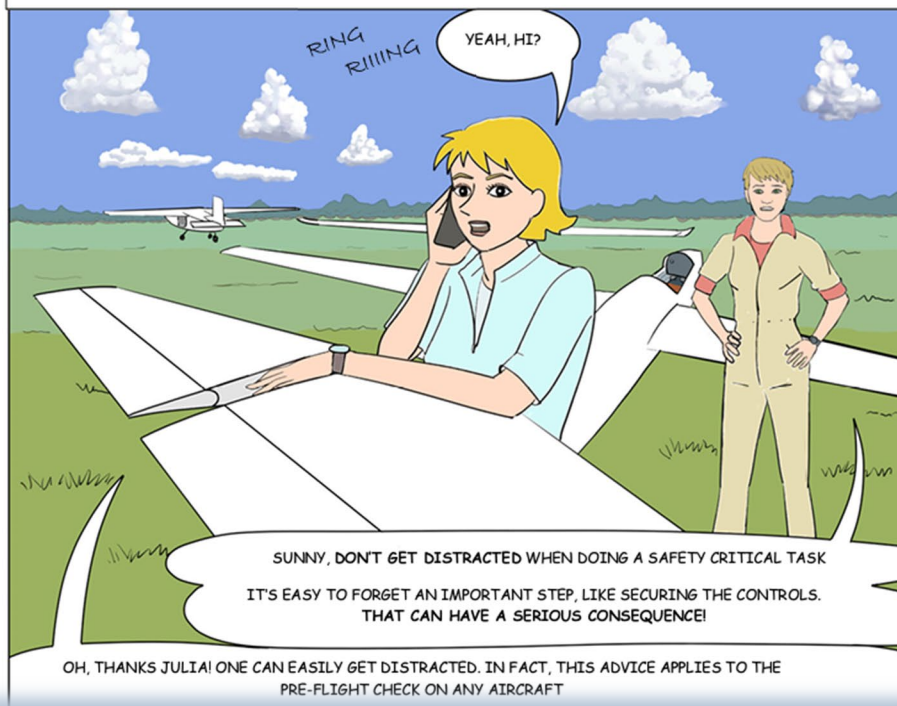
HI SUNNY! WE HAVE PLENTY OF THERMALS TO CATCH TODAY

I CAN'T WAIT TO GET GLIDING!

THEY ARE RIGGING THE TWO-SEAT GLIDER THEY WILL FLY LATER IN THE AFTERNOON.

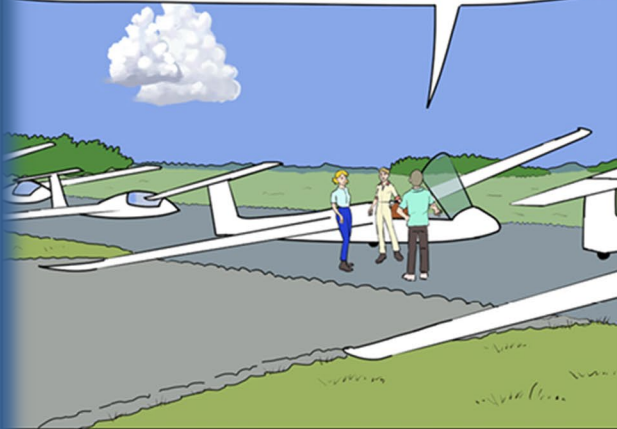
WHEN SUNNY IS ABOUT TO ATTACH THE ELEVATOR....

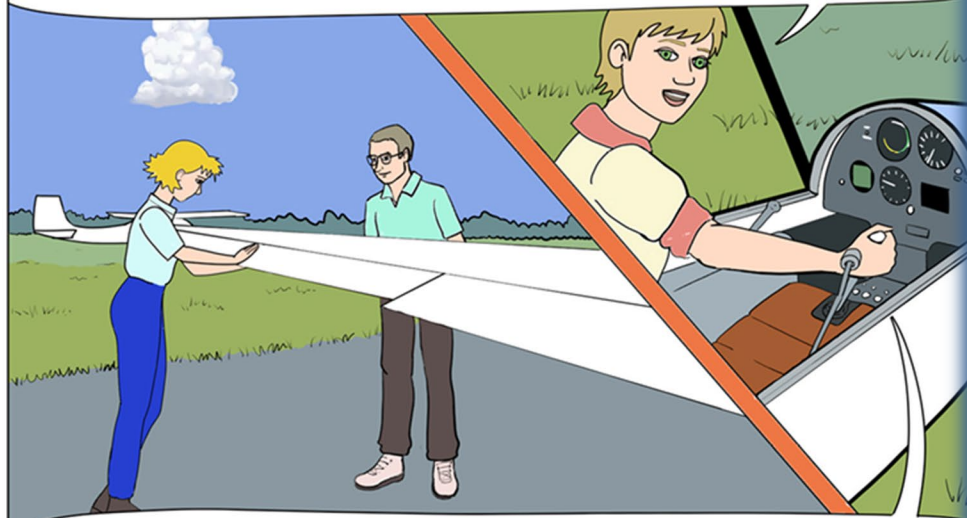
THE GLIDER IS NOW COMPLETELY RIGGED, QUEUING FOR THE LAUNCH

WE STILL NEED TO DO THE FINAL STEP BEFORE THE TAKE-OFF -
THE POSITIVE CONTROLS CHECK

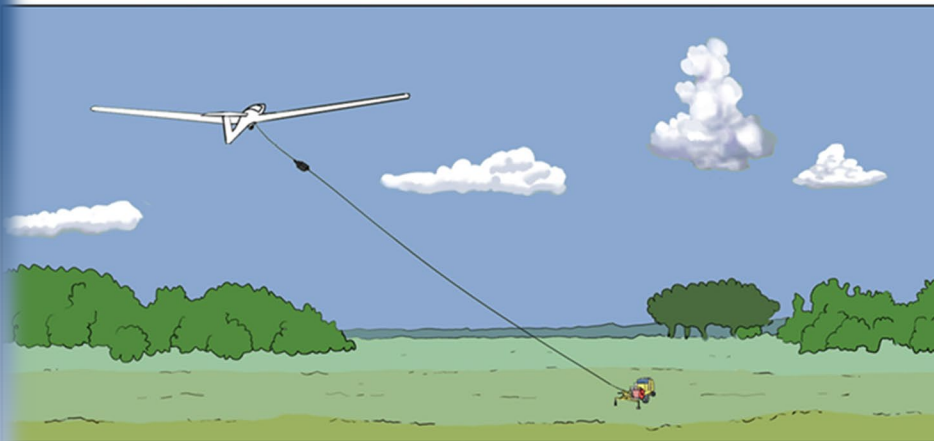
IT IS CRUCIAL TO VERIFY PROPER CONNECTION OF ALL
CONTROLS, TO BE SURE THAT THE GLIDER IS READY TO FLY.

PLEASE HOLD THE AILERON FULLY DEFLECTED SO THAT I CAN GENTLY APPLY THE PRESSURE TO THE
CONTROL

...AND NOW WE NEED TO DO THE SAME FOR ALL CONTROLS INCLUDING THE AIRBRAKES

SUNNY AND JULIA ARE NOW CONFIDENT THAT THEIR GLIDER IS ASSEMBLED PROPERLY.
THEY CAN ENJOY THE GOOD WEATHER AND HAVE A NICE CROSS-COUNTRY FLIGHT IN THE AFTERNOON.

You can find links to:

- Sailplane SIBs and AD
  - Sailplane accident investigations
  - Guidance for a conscientious rigging
- in the "Related Content" section

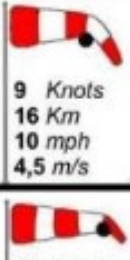
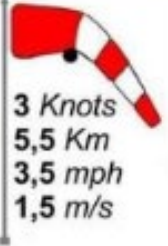
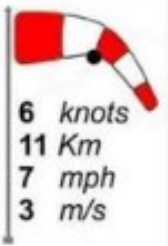
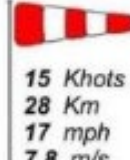
Please send your comments and ideas to:
generalaviation@easa.europa.eu

Join the GA Community!
www.easa.europa.eu/community/ga

Yttre faktorer – väder, luftrum, flygplats, landningsbar terräng

Väder, vind/sidvind, turbulens

	 9 Knots 16 Km 10 mph 4,5 m/s
 3 Knots 5,5 Km 3,5 mph 1,5 m/s	 6 knots 11 Km 7 mph 3 m/s
	 15 Knots 28 Km 17 mph 7,8 m/s

Yttre faktorer – väder, luftrum, flygplats, landningsbar terräng

- ✓ *Luftrum, koll på uppdateringar, NOTAM, tillfälliga R/D-områden, öppettider vissa flygplatser mm*
- ✓ *Nya kartor, egen utrustning*
- ✓ *Användande av klubbfrekvenser – max 1200 m GND!!*
- ✓ *TMG flygare uppmanas använda Sweden Control för flyginformationstjänst!*
- ✓ *Flygplatsen – status fält, mjuk yta, hinder, viltstängsel ... Uppfyller fältet min. krav för segelflygverksamhet?*
- ✓ *Risikanalys hur närliggande terräng ser ut samt landningsbara områden*

AIP SUPPLEMENT SWEDEN

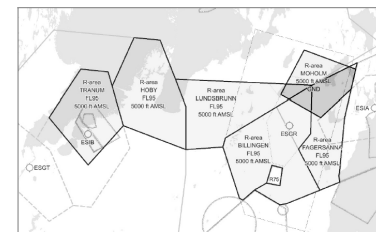
Tider/Hours:
MOHOLM, FÄGERSANDA, BILLINGEN, LUNDSBRUNN, HÖBY and TRANUM
14 MAY 0400 - 25 MAY 1600

Tillfällig ändring av ES R75 Skövde

Under tiden 14 MAJ 0400 - 25 MAJ 1600 är övre gränsen på ES R75 Skövde ändrad till FL 95.
Övrig tid är övre gräns enligt AIP ENR 5.1.

Temporary change of ES R75 Skövde

During the time 14 MAY 0400 - 25 MAY 1600 upper limit for ES R75 Skövde is changed to FL 95.
Other hours upper limit is according to AIP ENR 5.1.

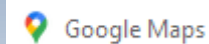

SEGELFLYGET

Yttre faktorer – väder, luftrum, flygplats, landningsbar terräng

- ✓ *Risikanalys hur närliggande terräng ser ut samt landningsbara områden*

LUFTRUMSINTRÅNG

Kunskapsbrister

- Om ATS-färdplan
- Om restriktionsområden
- Om klarering/feltolkning
- Handhavandebrister
- Skillnad på QNH/QFE, meter/fot, höger/vänster
- Om luftrummet, och vad som gäller

Orsaker

Mänskliga faktorn

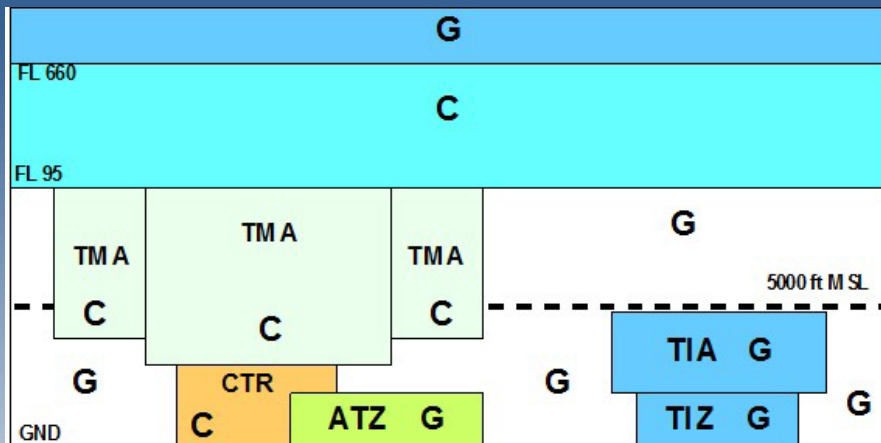
- Felnavigering
- Hög arbetsbelastning
- Skolflygning
- Bristande höjdhållning
- Felaktigt inställd radioutrustning/höjdmätare
- Missat information om öppettider
- Missförstånd mellan flygtrafikledare

Brister i teknik och system

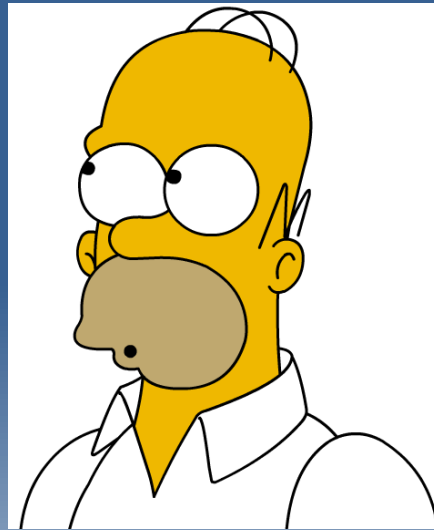
- Ouppdaterad databas i GPS
- Fel på radioutrustning i luftfartyg
- Undermålig information på kartor
- Snabb väderförsämring som ej varit prognostiserad

Senaste åren har vi även inom Segelflyget flera störningar avseende

- Utrustning (Moving map) som inte fungerar vid flygningen
- Pilot saknar karta/frekvenser under flygning
- Dålig kunskap om luftrum och segelflygsektorer
- Okunskap och brist på färdigheter att flyga i kontrollerad luft
- Kan ej prata i radio

Piloten – redo för flygning?

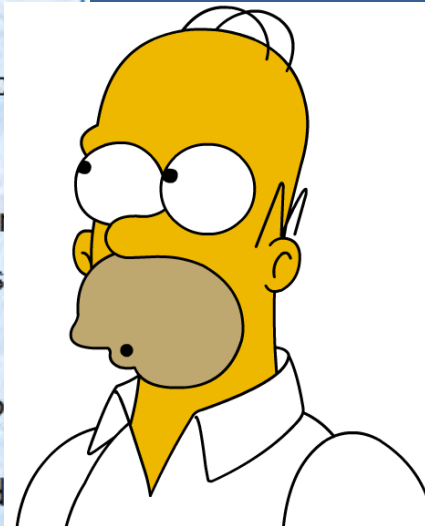

I'M SAFE Checklist

- ♦ **Illness:** Do I have any symptom?
- ♦ **Medication:** Have I been taking prescription or over-the-counter drugs?
- ♦ **Stress:** Am I under psychological pressure from the job? Am I worried about financial matters, health problems, or family discord?
- ♦ **Alcohol:** Have I been drinking within 8 hours?
- ♦ **Fatigue:** Am I tired and not adequately rested?
- ♦ **Emotion:** Am I emotionally upset?

Personliga aspekter...

PERSONAL MINIMUMS CHECKLIST

Think...

**PILOT
AIRCRAFT
ENVIRONMENT
EXTERNAL
PRESSURES**

Extra material – Från FAA hittar vi IMSAFE och PAVE

	THREATS	MITIGATION
PERSONAL	• Have not flown in a few months. • Documentation: manual error, chart error. • Fatigued.	• Fly with instructor to regain proficiency. • Use IMSAFE checklist in preflight planning.
AIRCRAFT	• Rent aircraft with different avionics and equipment. • Aircraft malfunction: one of two radios inoperative, maintenance event/error.	• Take time before flight to learn differences. Take a class or course to familiarize yourself with new avionics. • Have a backup radio. Postpone until fixed.
ENVIRONMENT	• Taxiway closures. • ATC: error, language difficulty, runway change, similar call signs, etc. • Airport: runway contamination, birds, ground handling event, etc. • Terrain: high ground, slope. • Unexpected weather. • Flying to unfamiliar airport.	• Have airport diagram visible prior to taxi. Mark route on chart. • Consider alternate airports during flight planning. Remember that "direct to" may not always be the best route. • Review airport diagram, traffic pattern details, available services.
EXTERNAL PRESSURES	• Friends or family waiting to pick you up.	• Arrange to call them after you arrive.

PAVE kan vara första steget för dig att tillämpa TEM

Mental checklista...

CHECKLISTA

Personlig utrustning?	✓
Ingen stress?	✓
Medicinering?	✓
Ingen doping?	✓
Alkohol och narkotika?	✓
Vätska?	✓
Trötthet?	✓
Aktuell flygerfarenhet?	✓
Förberedelse fpl &vagn!	✓
Externa krav?	✓

FIT-to-FLY?

CHECKLIST	
OK	
	Uitgerust? Fit?
	Geen stress?
	Geen medicatie?
	Geen doping?
	Alcohol...
	Voeding, drank ?
	Recente vliegervaring?
	Voorbereiding?
	*****

info@lvzc.be - www.zweefvliegen.be
Vereniging voor de Nederlandse Luchtvaart, uitgeverij van de Nederlandse Luchtvaart, 1000 Brussel, België, 1980-1981, 1982-1983, 1984-1985, 1986-1987, 1988-1989, 1990-1991, 1992-1993, 1994-1995, 1996-1997, 1998-1999, 2000-2001, 2002-2003, 2004-2005, 2006-2007, 2008-2009, 2010-2011, 2012-2013, 2014-2015, 2016-2017, 2018-2019, 2020-2021, 2022-2023, 2024-2025

SEGEFLYGET

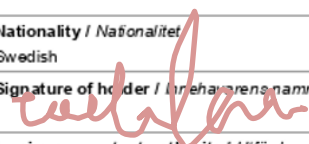
Pilotens certstatus...

EUROPEAN UNION FLIGHT CREW LICENCE FLYGCERTIFIKAT

Issued in accordance with Part-SFCL
Utfärdat i överensstämmelse med Del-SFCL

This licence complies with ICAO standards,
except for the LAPL and BIR privileges
Detta certifikat överensstämmer med Icaos normer,
utom för LAPL- och BIR-befogenheterna

EASA Form 141 Issue 2

I	State of issue / Utfärdande stat Sweden
III	Licence number / Certifikatnummer SE.SFCL.197008020007
IV	Last and first name of holder / Innehavarens efter- och förnamn Testperson, Testper_
IVa	Date of birth / Födelsedatum 02/08/1970
XIV	Place of birth / Födelseort SKUTSKÅR, Sweden
V	Address of holder / Innehavarens adress Råtegelvägen 10 814 81 SKUTSKÅR
VI	Nationality / Nationalitet Swedish
VII	Signature of holder / Innehavarens namnteckning
VIII	Issuing competent authority / Utfärdande behörig myndighet Swedish Transport Agency / Transportstyrelsen
X	Signature of issuing officer and date / Utfärdande tjänstemans namnteckning samt datum Emelie Skärberg 02/05/2022
XI	Seal or stamp of issuing competent authority / Utfärdande behöriga myndighets sigill eller stämpel

II	Title of the licence / Certifikatbeteckning SPL	Date of initial issue / Dag för första utfärdande 16/12/2021	Country code / Landskod SE
IX	Validity / Giltighet: The privileges of the licence shall be exercised only if the holder has a valid medical certificate for the required privilege. A document containing a photo shall be carried for the purposes of identification of the licence holder.		
XII	Radiotelephony privileges / Befogenheter för radiotelefon: The holder of this licence has demonstrated competence to operate R/T equipment on board aircraft in Swedish and English.		
XIII	Remarks / Anmärkningar: Language Proficiency / Språkkompetens: English Level 4 valid until: 28/02/2023 Swedish Level 4 valid until: 29/02/2024 Italian Level 6 validity unlimited		

XII Ratings, certificates and privileges / Behörigheter, intyg och befogenheter			
Ratings to be revalidated / Behörigheter som ska förlängas			
Class/Type/IR Klass/typ/IR	Valid Until Gäller to.m	IR Valid Until IR Gäller to.m	Remarks and Restrictions Anmärkningar och begränsningar
Sailplanes/Powered Sailplanes TMG.			Aero tow
Instructor/ Instruktör	Valid Until Gäller to.m	Remarks and Restrictions Anmärkningar och begränsningar	
FX(S)		TMG, Towing, Aerobatic, Cloud flying	
no further entries			

Annex-1 bilaga

SEGEFLYGET

**SWEDISH
TRANSPORT
AGENCY**

Annex I aircraft attachment

1 (2)

Annex I aircraft attachment to form (specify)

☒ Aeroplane	☐ Helicopter	☒ Sailplane	☐ Balloon

And specify your application below by ticking the correct option

☒ Initial transfer of valid class or type from logbook to Annex I licence attachment (copy of endorsement in logbook must be attached, in pdf format, to this application)	
☐ Revalidation/renewal of class or type in Annex I attachment	☐ Extension of new class or type to Annex I attachment

Licence endorsement (type or class of aircraft)

☐ IR	☒ SEP (land)	☐ SEP (Sea)	☐ MEP	☒ TMG	☒ Sailplane /powered sailplane	☐ Hot air balloon	☐ Hot-air airship
☐ Type (specify)							

Name

Segelflygare skall ha lägst LAPL medical, gäller även för segelflyglärare

IX Expiry date of this certificate / <i>Sista giltighetsdag för detta intyg</i>		
Class 1 single pilot commercial operations carrying passengers (dd/mm/yyyy)/ <i>Klass 1 kommersiell enpilotsverksamhet med passagerare (dd/mm/åååå)</i>	-----	
Class 1 (dd/mm/yyyy)/ <i>Klass 1 (dd/mm/åååå)</i>	28/03/2022	
Class 2 (dd/mm/yyyy)/ <i>Klass 2 (dd/mm/åååå)</i>	28/09/2022	
LAPL (dd/mm/yyyy)/ <i>LAPL (dd/mm/åååå)</i>	28/09/2023	
Examination date (dd/mm/yyyy) / <i>Undersökningsdatum (dd/mm/åååå)</i>	02/09/2021	
Date of/ datum	Last/ senaste	Next/ nästa
Medical examination/ <i>Allmänundersökning</i>	02/09/2021	28/03/2022
ECG/ <i>EKG</i>	02/09/2021	28/03/2022
Audiogram/	25/08/2020	28/09/2022
Extended ophthalmological exam/ <i>Utökad ögonundersökning</i>	02/09/2021	28/09/2023

Lathund – förnyelsekrav för piloten

Är jag behörig att flyga?

✓ 5h, 15 flygningar, 2 flygträningsstarter

✓ Medical? min. LAPL

✓ Flygtrim allmänt

✓ Flygkänsla (Airmanship)

Lathund - förnyelsekrav

Certifikat/behörighet	SFCL regler	
	Uppfyller kraven?	
	JA Senaste 24 månaderna	NEJ Senaste 24 månaderna
SPL (gäller även för LAPL(S) innehavare tillsvidare) Segelflygplan Ref. SFCL.160	-Minst 5h som befälhavare eller DK/EK skolning med FI(S) -15 starter - 2 flygträningsstarter med FI(S)	-Kompletterande flygning (DK el. EK) med lärare FI(S) eller -PC med kontrollant FE(S)
SPL (gäller även för LAPL(S) innehavare tillsvidare) TMG-behörighet Ref. SFCL.160	-Minst 12h som befälhavare eller DK/EK skolning med FI(S) -Minst 6h ska vara på TMG -12 starter på TMG -Flygträningstimma med FI(S) (Innehas PPL/LAPL(A) för flygplan med klassbehörighet för TMG kan kravet uppfyllas på <u>fpl</u> certet)	-Kompletterande flygning (DK el. EK) med lärare FI(S) eller -PC med kontrollant FE(S)
Behörighet	JA Senaste 24 månaderna	NEJ Senaste 24 månaderna
Molnflygbehörighet Ref. SFCL.215	1h eller 5 molnflygpass senaste två åren före den planerade molnflygningen Alt. innehavaren har giltig IR behörighet för flygplan.	Kompletterande flygning med kvalificerad lärare FI(S) alternativt PC med FE(S)
Aktuell startmetod Ref. SFCL.155	5 starter (Flygbogsering, vinschning och självstart) Självstart kan göras i TMG alt. kombineras med TMG.	Kompletterande flygning (DK el. EK) med FI(S)
Bogserbehörighet TMG (bogserförare på TMG) Ref. SFCL.205	-Genomfört minst 5 bogseringar senaste två åren	-Genomföra de bogseringar som saknas under övervakning av behörig lärare FI(S)
	JA Senaste 90 dagarna	NEJ Senaste 90 dagarna
Medföra passagerare Segelflygplan Ref. SFCL.160	-Minst 3 flygningar i segelflygplan som befälhavare senaste 90 dagarna	-Genomför minst 3 flygningar i segelflygplan
Medföra passagerare TMG Ref. SFCL.160	JA Senaste 90 dagarna -Minst 3 flygningar i TMG som befälhavare	Nej Senaste 90 dagarna -Genomför minst 3 flygningar i TMG

Behov av kontrollstart?

- ✓ Kontrollflygning vid behov
- ✓ Flygträningsstart (*krav på alla*)

Segelflyghandboken
Utbildning

Artikel	607
Datum	210430
Sid nr	1 av 3

Kontrollflygning av certifikatinnehavare

Kontrollflygning (nationell av Segelflyget)

Segelflyget rekommenderar att segelflygare med nytagna certifikat ska följa dessa rekommendationer. Dessa kontrollflygningar ska göras med segelflyglärlare FI(S), flygningarna kan signeras som flygträningsstarter om detta särskilt är överenskommet.

Flygtid mindre än	Tid sedan föregående EK eller godkänd kontrollflygning
< 2 månader	> 2 månader
> 2 månader	> 4 månader

Krav på stegtränares behörighet

Segelflygtränare som inte genomfört 5 timmar eller 10 flygningar i aktuell tränarroll föregående år skall genomföra en stegtränar-PC (Enligt blankett S-90) innan tjänstgöring får ske.

PC skall genomföras i tvåsitsigt segelflygplan alt. motorsegelflygplan med segelflyglärlare. Stegtränar-PC kan delas upp på flera flygpass.

Om PC inte är godkänd skall kompletterande utbildning utföras vid flygskola och därefter skall förnyad stegtränar-PC utföras.

Stegtränar-PC skall utföras enligt Segelflygets program, minst ett muntligt teoriprov skall ges av segelflyglärlaren. Stegtränar-PC över genomförd Stegtränar-PC

Segelflyghandboken
Utbildning

Artikel	607
Datum	210430
Sid nr	2 av 3

Flygtränning och PC enligt SFCL

Förutsättningar flygträningsstart med segelflygplan

Flygträningsstart är en kontrollflygning med segelflyglärlare, FI(S) som görs på segelflygplan eller motoriserat segelflygplan som SLG eller SSG, med valfri startmetod. Alla segelflygare med certifikat ska göra minst 2 träningsstarter på 24 månader. Rekommendation är att göra dessa två flygningar vid samma tillfälle.

Ref. till AMC1 SFCL.160(a)(1)(ii) som anger att segelflyglärlare bör inkludera moment som finns an-

Flygträningsstimma med TMG ska alltid ha med träning i nödmoment, dvs. avbruten start med avdragspunkt, motorbortfall efter start på låg höjd, motorbortfall på höjd samt avbruten landning med pådrag. Särskild fokus ska ligga på användning av nödchecklista.

PC (kompetenskontroll)

PC är en kompetenskontroll med segelflygkontrollant, FE(S) som kan göras på segelflygplan eller TMG. Flygningen dokumenteras med ett PC.

Flygträning/PC/FLIGHT REVIEW (by authorized examiner/instructor)

Typ av flygträning	Datum	Vid total flygtid	Sign	FI(S)/FE(S) SEL-nr
Flygträning segel 2 flygningar	2022-06-11	105 h	Oscar A	SEL 940
Flygträningstimma TMG genomförd	2021-05-01	74 h	Sigurd S	SEL 848
Flygträning segel – 24 månadersperioden räknas från sista dagen i månaden, dvs. giltighet tom 2024-06-30				

*Flygträning segel –
24 månadersperioden räknas från sista dagen i
månaden, dvs. giltighet tom 2024-06-30*

*Flygträning TMG –
24 månadersperioden räknas från sista dagen i
månaden, dvs. giltighet tom 2023-05-31*

Förutsättningar flygträningstimma med TMG

Flygträningstimma med TMG ska alltid ha med träning i nödmoment, dvs. avbruten start med avdragspunkt, motorbortfall efter start på låg höjd, motorbortfall på höjd samt avbruten landning med pådrag

Särskild fokus ska ligga
på användning av
Nödchecklista!

NÖDCHECKLISTA

MOTORBORTFALL VID START

Fart	105 km/h
Fält	Landningsalternativ
Bränslekran	Öppen
Bränslepump	Till
Choke	Från
Förvärmning	Kontroll
Magneter	Kontroll
Om motorn ej ger tillräcklig kraft och nödlandning är nödvändig	
Bränslekran	Stängd
Magneter	Från
Huvudström	Från

Flygning med passagerare

- ✓ Nya certinnehavare → 10h...
- ✓ 3 starter och landningar med aktuell kategori, segel eller TMG senaste 90 dagarna.

Provlektioner...

Segelflyghandboken

Flygverksamhet

Artikel	445
Datum	200430
Sid nr	1 av 1

Flygning med passagerare

1 Föresättningar

Dessa bestämmelser gäller vid passagerarflygning med segelflygplan och TMG som sker i segelflygets regi. Bestämmelserna bygger på Del-SAO, (EU) 2018/1976

2 Krav på flygerfarenhet

Passagerare får endast medföras om föraren har

- Erhållit minst 10 timmars flygtid som befälhavare på segelflygplan/TMG efter certifikatet utfärdats (samt en träningsflygning

Enligt (EU) 2018/1976

GM1 Artikel 3(2) a:b

DIRECT COSTS

'Direct costs' refer to the costs directly incurred in relation to a flight, for example, fuel or other energy costs of the powered sailplane and the retrieve vehicle directly incurred in relation to a flight, take-off and landing fees, and rental fee for a sailplane. Direct costs do not include profit or salary of the pilot.

GM2 Artikel 3(2) a:b

Segelflyghandboken

Flygverksamhet

Artikel	606
Datum	200430
Sid nr	1 av 1

Provlektioner med icke certifikatinnehavare

1 Föresättningar

Provlektion med icke certifikatinnehavare är en introduktionsflygning med segelflygplan eller motorsegelare. Vid flygning med provelever skall maldokumentet i övning 1 i utbildningsplanen för segelflygcertifikat användas. Provlektioner utförda av tränare får inte räknas i ordinarie utbildning.

Det är inte tillåtet att flyga avancerad flygning under en provlektion.
Vid provlektion skall flygningen planeras så att landning kan ske på hemmafältet.

2 Tilläggskrav

För att introduktionsflygningen ska uppfylla EU kraven för att inte klassas som kommersiell flygning, ska följande beaktas enligt:

Introduktionsflygningar som utförs av antingen en utbildningsorganisation och som har sin huvudsakliga verksamhetsort i en medlemsstat, eller av en organisation som skapats i syfte att främja flygsport eller fritidsflyg, förutsatt att organisationen brukar segelflygplanet antingen som ägare eller genom ett av-

3 Väderminima

En provlektion skall genomföras i "bra väder", vilket kan beskrivas med att proveleven skall ha möjlighet att följa den första flygövningen med så bra horisontreferenser och så lugn luft som möjligt. Tänk på att det skall vara en positiv upplevelse för proveleven att flyga segelflyg.

Generellt gäller att provlektionerna kan utföras i en vindstyrka upp till max 40 km/tim rakt i banan och max sidvindskomponent 20 km/tim. Betänk dock hur det fungerar med kyt mm lokalt vid den flygplats som flygningen genomförs på.

Enligt (EU) 2018/1976 SAO.GEN.115 ska flygningen genomföras under visuella flygregler under dagen.

4 Säkerhet

Inför en provlektion förutsatts att läraren alltid kontrollerar att proveleven sitter på ett bra sätt och att ev. barlast skall sitta fast i ryggstöd eller sits.

Läraren bör även se till att proveleven har ordentlig

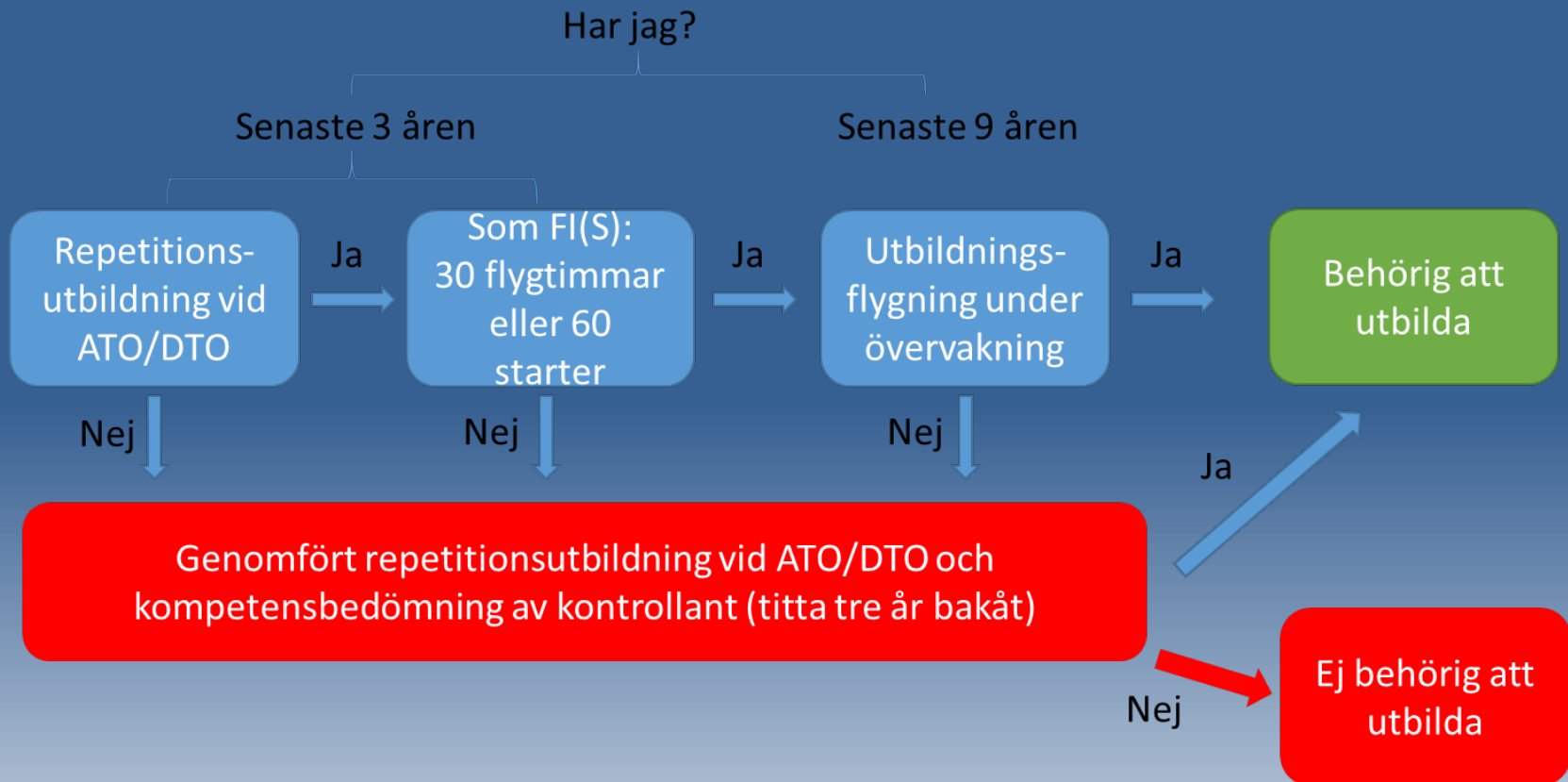
sailplane over
any profit or

om anges för

erad flyg-

nd flygning.
eller annan

Segelflyglärare - förnyelsekrav

EU-förordning 376/2014 om

Rapportering, analys och uppföljning av
händelser inom civil luftfart

Webb

HEM

VERKSAMHET

OM FÖRBUNDET

SIKTA HÖGRE!

INSTRUKTIONER & BLANKETTER

LÄNKAR

Flygskola

Sport och tävling

Segelflygets dag

Konferenser

Flygsäkerhet

Luftrum

SFCL & OPS

Segelflyget DTO

SSF CAO

För kontrollanter

mhethet / Flygsäkerhet

Flygsäkerhet

Arbetet med flygsäkerhet är en stor och kontinuerlig del av Segelflygets arbete. Uppdateringar och aktuell information kring flygsäkerhet publiceras på denna sida.

Flygsäkerhetspersoner

Inom Segelflygets säkerhetsarbete finns i olika regioner runtom i landet ett antal frivilliga segelflygare med omfattande erfarenhet av och kunnande inom flygsäkerhetsarbete. Dessa bistår och bidrar på olika sätt till att höja flygsäkerheten inom segelflyget.

Se SHB 850 för en lista med aktuella flygsäkerhetspersoner, deras kontaktuppgifter samt mer information om deras uppdrag. I dokumentet finns även kontaktuppgifter till andra flygsäkerhetsrelaterade organisationer.

Segelflyget hanterar
denna uppgift via
delegering från TS

Störningsrapportering – viktig del i säkerhetskultur

Hem Funktionärer ▾ FLARM Flyg Säkert 2 Hur är din flygtrim? Statens haverikommission Haveri- & störningsrapport

Haveri- & störningsrapporter

Blankett ASR (Aviation Safety Report)

Störningsrapport (Aviation Safety Report)

Hur är din flygtrim?

Använd detta formulär för att skicka in en störningsrapport Segelflyget.

Händelserubrik

Skriv egen rubrik - tex luftrumsintrång, hård lar

Händelseklass

-- Välj ett värde --

Tillverkare/modell

Registernummer

Handelsdatum

Evenemangsflygkultur

Teknikerkultur

"Öppenheitskultur"

Bergsflygningskultur

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Händelseklass

-- Välj ett värde --

-- Välj ett värde --

Accident

Serious incident

Incident

Passagerarflygkultur

Observation

Motflygningskultur

AVA kultur

Instrumentkultur

Lärarkultur

Flygledarkultur

Sträckflygkultur

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

Segelflyget

SEGELFLYGET

Nyheter ▾ Verksamhet ▾ Om förbundet ▾ Instruktioner & blanketter ▾ Länkar ▾

Bli s

Tävling

Segelflygskola

Flygsäkerhet

Luftrum

Väder

CAO

Tänk dig

RST online
det är aldrig för sent att ge (sig)

judan RST 2022

02-26

?

Säkerhetskultur – en lärande organisation

Kommunikation/avviker från klarering

Luftrumsintrång

Händelse → Mayday

Brand...

Pilot inkapaciterad

Ej luftvärdigt

Störning med laser, modellflyg, drönare...

Tappat kontrollen

Roderfladder...

Styrsystem fel

Fel eller försämring av fpl struktur

Tappa del av fpl...

Nära kollision med mark eller fpl...

LIGHT AEROPLANES AND HELICOPTERS/GLIDERS/BALLOONS

- 1 Interaction with air navigation services (for example: incorrect services provided, conflicting communications or deviation from clearance) which has or could have endangered the aircraft/glider/balloon, its occupants or any other person.
- 2 Airspace infringement.
- 3 Any occurrence leading to an emergency call.
- 4 Fire, explosion, smoke, toxic gases or toxic fumes in the aircraft glider/balloon (beyond the normal operation of the burner).
- 5 Incapacitation of the pilot leading to inability to perform any duty.
- 6 Any flight which has been performed with an aircraft/glider/balloon which was not airworthy, or for which flight preparation was not completed, which has or could have endangered the aircraft/glider/balloon, its occupants or any other person.
- 7 Interference with the aircraft/glider/balloon by firearms, fireworks, flying kites, laser illumination, high powered lights lasers, Remotely Piloted Aircraft Systems, model aircraft or by similar means.

LIGHT AEROPLANES AND HELICOPTERS/GLIDERS

- 1 Unintentional loss of control.
- 2 Abnormal severe vibration (for example: aileron or elevator "flutter", or of propeller).
- 3 Any flight control not functioning correctly or disconnected.
- 4 A failure or substantial deterioration of the aircraft/glider structure.
- 5 A loss of any part of the aircraft/glider structure or installation in flight.
- 6 A collision on the ground or in the air, with an aircraft, terrain or obstacle.
- 7 A near collision, on the ground or in the air, with an aircraft, terrain or obstacle requiring an emergency avoidance manoeuvre to avoid a collision.

GLIDERS

- 1 An occurrence where the glider pilot was unable to release either the winch cable or the aerotow rope and had to do so using emergency procedures.
- 2 Any release of the winch cable or the aerotow rope if the release has or could have endangered the glider, its occupants or any other person.
- 3 In the case of a powered glider, an engine failure during take-off.
- 4 Any situation where no safe landing area remains available.
- 5 A lightning strike resulting in damage to the glider.

Händelse där urkoppling inte går att göra...

Linbrott...

Problem med motor i start...

Situation utan säker landningsplats...

Blixträff med skador på fpl...

SEGEFLYGE

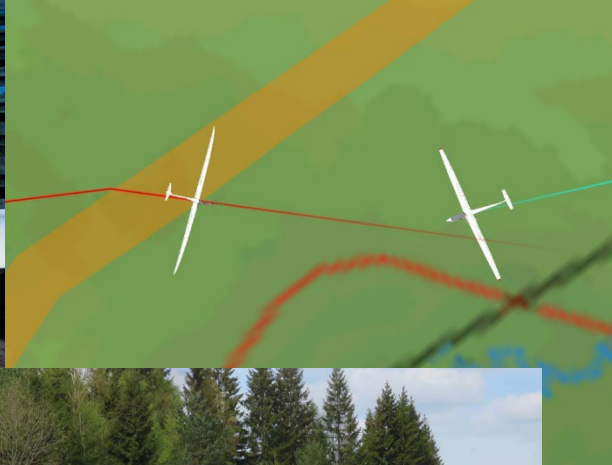

Foto: Räddningstjänsten

Alla piloter ska känna till detta...

Segelflygets ASR formulär

Störningsrapport (ASR)

Använd detta formulär för att skicka in en störningsrapport (ASR, Aviation Safety Report) till Segelflyget.

OBS: Händelserapport skall skickas in inom 72 timmar från händelsetillfället.

Störning-Incident→

Händelserubrik *

Exempelvis lufterumsintrång, hård landning, utelandning, motorstörning, etc.

Händelseklass *

- ☐ Accident
- ☐ Serious incident
- ☐ Incident
- ☐ Occurrence without safety effect
- ☐ Observation

Tillverkare/modell

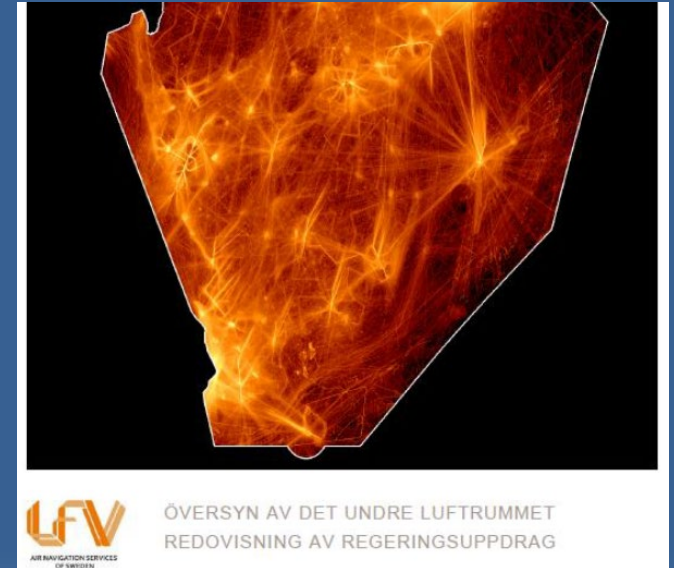
Luftfartygets märke/modell

Registrering

Luftfartygets registrering, exempelvis SE-ASR

Vad är på gång

- Ordförandekonferens 10 april
- Vi lämnar remiss på "undre luftrummet" den 10 april
- Vi planerar för en långhelg "Women Meet" i slutet av sommaren

- Utbilda nya SEL???

Följande centrala flyg- och lärarkurser kommer under året att genomföras på Ålleberg:

Datum	Kurs	Anmälan senast
6-11 maj	IMC-kurs 1 SveDaNor	1 april
13-24 maj	SEL-kurs del 1	15 april
13-24 maj	AVA-SEL	15 april
27 maj-1 juni	SEL-kurs del 2	15 april
10-14 juni	AVA SveDaNor grund/fortsättning/repetition	1 juni
12-18 augusti	IMC-kurs 2 SveDaNor	15 juli
20-23 augusti	SEL-kurs för TMG-behörighet	1 augusti

- Utbilda nya tekniker

Följande centrala tekniska kurser kommer under året att genomföras på Ålleberg:

Datum	Kurs	Anmälan senast
12-14 april	Motorkurs TMG Rotax SveDaNor	25 mars
10-13 oktober	POM / Pilotägareunderhåll SveDaNor	15 september
18-20 oktober	TMG/SLG/SSG motorkurs SveDaNor	1 oktober

- Segelflygets dag 17 augusti

- ELSKÅ 2 äger rum 28-29 augusti med tonvikt på startmetoder

- Billingshus i Falköping 9-10 nov

- ACN radareländet

AIC
SWEDEN

A 15/2023
28 DEC

LFV, SE-601 79 NORRKÖPING. Phone +46 11 19 20 00. Fax +46 11 19 25 75. AFTN ESKLYAYT

A 15. SUSPENSION OF RADAR/SURVEILLANCE SERVICES AT 8 AIRPORTS

Effective from 15 January 2024 and replaces AIC A 11/2023.

Due to suspension of surveillance equipment (Radar) at the airports listed below, approach and aerodrome control will be conducted without the use of surveillance equipment. Air Traffic Services will be conducted in accordance with approved contingency plans but ATC capacity will be limited. PPR and delay due to flow restrictions via Eurocontrol Network Manager may occur. ATS-units will not be able to accept activation of sectors for aerial sporting such as soaring and paragliding. See NOTAM for each airport for detailed instructions.

The following airports are affected:

ARVIDSJÄUR	ESNX
KRISTIANSTAD	ESMK
LJUNGBYHED	ESTL
STOCKHOLM/Skavsta	ESKN
STOCKHOLM/Västerås	ESOW
TROLLHÄTTAN/Vänersborg	ESGT
VÄXJÖ/Kronoberg	ESMX
ÖREBRO	ESOE

Valid until 01 APR 2024 EST.

2024-03-15

Information inför säsong 2024

Vi får just nu en del frågor med anledning av förändringar i tillgången till övervakningsinformation vid åtta flygplatser. Vi vill med detta brev informera om bakgrunden och samtidigt berätta hur LFV jobbar med frågan inför årets säsong.

Dokumentnummer
D-2024-369021
Ärendenummer

Ert datum

Er beteckning

Hoppas alla är lite mer förberedda på en ny flygsäsong...

